

Policy för ersättningar i Västra Götalandsregionen

Denna policy riktar sig till Västra Götalandsregionens samtliga nämnder och styrelser exklusive bolagen.

Ersättningar och tillhörande ersättningsmodeller är en del av den samlade styrningen. Valda sätt att styra ska ses tillsammans och gemensamt styra och stödja önskade beteenden för att mål ska uppnås.

Ersättningar definieras här som den finansiering som utgår från en nämnd till en utförarstyrelse eller extern aktör för utförandet av ett uppdrag. Även den finansiering som utgår från en utförarstyrelse till den egna verksamhetens olika områden, enheter eller avdelningar ska benämnas ersättning.

Ersättningar kan fylla två olika syften:

1. att matcha uppdrag och resurs.
2. att styra prestationer så som till exempel effektivitet och produktion

Det är viktigt att explicit redogöra för vilket av dessa syften som ska uppnås i samband med att ersättningsmodeller tas fram. Ett uppdrags innehåll och den tillhörande ersättningen måste stå i rimlig proportion till varandra för att skapa bra förutsättningar för en verksamhet. Samtidigt är det viktigt att beakta att många önskvärda utfall, såsom förmågan att effektivt möta välfärdsbehov, främja samarbete och utveckla helhetssyn, sällan uppnås genom utformningen av ersättningsmodeller. För att

skapa goda förutsättningar för dessa aspekter krävs andra typer av styrmedel och ledningsverktyg.

Grundläggande principer som måste beaktas när ersättningsmodeller tas fram och används¹

Nedan grundläggande principer beskriver viktiga utgångspunkter för Västra Götalandsregionen och ska ligga till grund när ersättningsmodeller tas fram.

Principerna är inte rangordnade utan samtliga ska beaktas och vägas mot varandra när ersättningsmodeller tas fram.

- **Patienten, eleven, kunden (etcetera) ska ha en stark ställning och nytta för den enskilde ska vara hög:** Till exempel är det viktigt att säkerställa att vården av patienterna leder till bästa möjliga resultat och att patienterna är aktiva deltagare i sin egen vård.
- **Utgångspunkten ska vara ett tillitsfullt synsätt där uppdragsgivare och utförare har ett ömsesidigt förtroende för varandra:** Ett tillitsfullt samarbete mellan uppdragsgivare och uppdragstagare är grundläggande för att skapa och bibehålla effektiva och hållbara relationer.
- **De politiska målen och dess inriktningar ska realiseras:** Västra Götalandsregionen och dess nämnder och styrelser ska agera på ett sådant sätt att politiska mål och inriktningar uppnås.
- **Kostnadskontroll och Västra Götalandsregionens samlade ekonomiska resultat ska beaktas:** Att hålla kostnaderna under kontroll är viktigt för att säkerställa hållbarhet på både kort och lång sikt, men detta kan kortsiktigt behöva balanseras med andra prioriteringar för att undvika negativa konsekvenser. Modeller för ersättningar får inte leda

¹ De principer som markeras med * gäller inte för regional utveckling, kollektivtrafik och kultur.

till att Västra Götalandsregionens samlade ekonomiska resultat försämras.

- **Förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet ska skapas:** Kontinuerlig förbättring och utveckling av verksamheterna är avgörande för att möta förändrade behov, tillvarata teknologiska och medicinska framsteg samt skapa mesta möjliga välfärd med utgångspunkt från tillgängliga resurser.
- **Helhetssyn ska gälla med fokus på största möjliga mervärde för Västra Götalandsregionen och Västra Götalands invånare:** Genom helhetssyn ska de positiva effekterna för Västra Götalandsregionen som helhet optimeras.
- **Vård ska ges utifrån behov och undanträngningseffekter ska undvikas*:** Detta är viktigt för att säkerställa att vård tillhandahålls på ett rättvist, jämlikt och effektivt sätt, där behoven hos patienterna prioriteras.
- **Patientflöden och samverkan med vårdgrannar ska fungera effektivt och uppdrag ska kunna flyttas mellan utförare*:** Att skapa förutsättningar för smidiga patientflöden och samarbete med andra vårdgivare är viktigt för att säkerställa och förbättra vårdens sammanhållning och tillgänglighet.

Vid framtagande av en ersättningsmodell ska nämnden/styrelsen beakta om ersättningsmodellen stödjer eller verkar neutralt alternativt negativt på respektive princip. Om flera olika ersättningsmodeller används ska bedömningen göras för var och en av dem.

Principer för ersättningsmodellens utformning

Ersättningsmodeller ska:

- vara administrativt effektiva för både uppdragsgivare och utförare
- utformas för att minimera risken för fel eller missbruk
- vara tillräckligt enkla och ändamålsenliga för att förstås samt uppfattas som rättvisa
- vara uppföljningsbara
- vid behov vara flexibla och löpande klara av att hantera nya krav
- skapa förutsägbarhet för alla aktörer och utgå från ett tillitsbaserat synsätt
- samverka med andra styrformer på ett sammanhållande sätt för Västra Götalandsregionens övergripande styrning.

Förslag till ersättningsmodeller ska tas fram enligt Västra Götalandsregionens mallar och rutiner för arbetet och följa Västra Götalandsregionens ärendeberedningsprocess.

Ersättningsprinciper vid överföring av vårdansvar²

I det fall ett vårdansvar i ett uppdrag ska överföras från en utförarstyrelse till en annan inom VGR eller från en utförarstyrelse till en extern aktör ska fasta kostnader som inte påverkas och inte kan reduceras med ändrat uppdrag hos den avlämnande egenregiförvaltningen beaktas. Endast den del av kostnaderna för uppdraget som är rörlig i förhållande till det vårdansvar som

² Dessa principer gäller inte för regional utveckling, kultur och kollektivtrafik

överförs ska följa med som ersättning till den mottagande verksamheten.

Om ingen hänsyn tas till ej påverkbara fasta kostnader i samband med överföring av uppdrag kommer den avlämnande styrelsens samt Västra Götalandsregionens ekonomi att påverkas negativt.

Ersättningsprinciper vid överföring av vårdansvar mellan vårdnivåer

I samband med överföring av vårdansvar mellan vårdnivåer ska en matchning mellan resurs och uppdrag säkerställas.

Information om handlingen

Handlingstyp: Policy

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Mimmi Kheddache Jendeby, (mimje2),
Strateg

Granskad av: Mimmi Kheddache Jendeby, (mimje2), Strateg

Godkänd av: Regionfullmäktige, (RF),

Dokument-ID: RS8631-1454170937-122

Version: 1.0

Giltig från: 2026-05-25

Giltig till: 2031-05-25